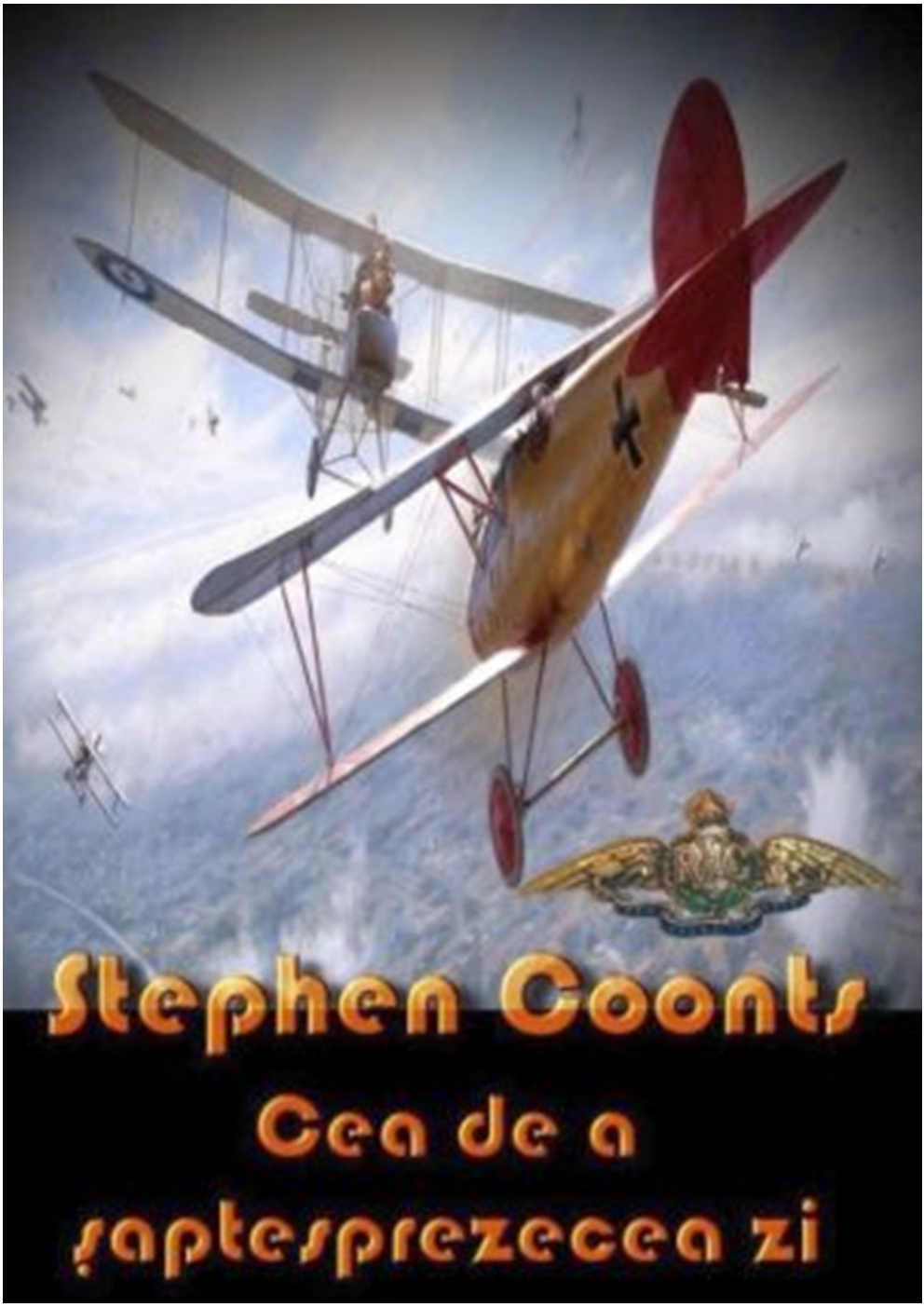
Stephen Coonts
Cea de a
saptesprezecea zi

Stephen Coonts

Cea de a șaptesprezecea zi

versiunea în limba română

uncris

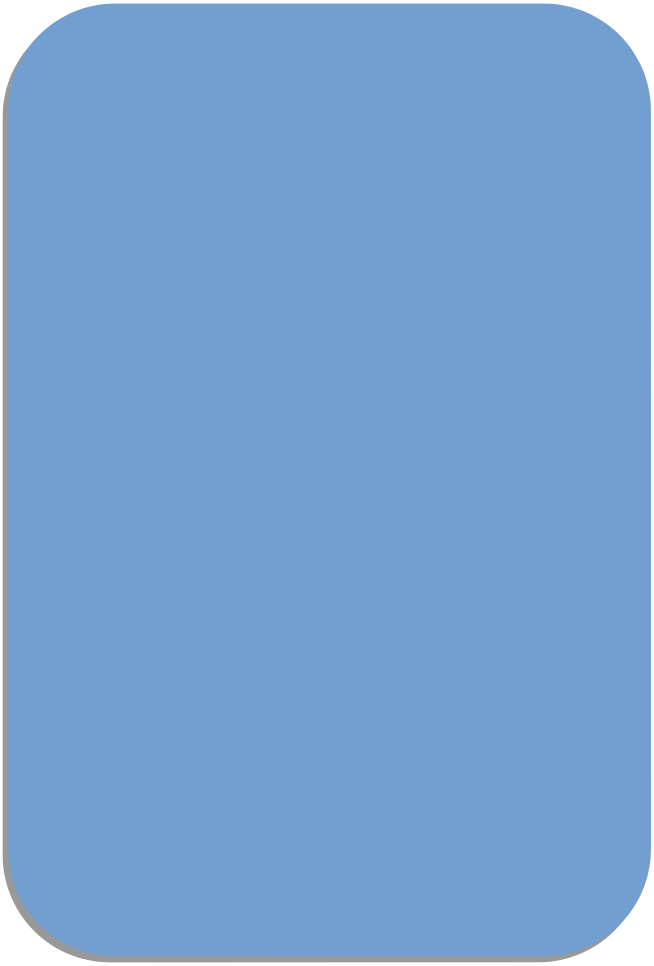

Stephen Coonts

Avioanele m-au fascinat încă de la primul meu „raid aviatic” făcut pe când aveam șase ani.

„**The 17th Day**” este o nuvelă născută din fascinația mea pentru avioanele din WW I. Am vrut mereu să scriu o povestire despre aviatorii WW I, dar încă nu am avut ocazia.

Avioanele din Marele Război erau doar cu puțin mai diferite de niște lăzi. Făcute din lemn, pânză, corzi de pian, și motoare care încă nu erau potrivite pentru această destinație, fără blindaj, rezervoare de combustibil nepresurizate și – cu excepția modelelor din ultima parte a războiului – fără inhalatoare de oxigen pentru piloți. Pânza era tratată cu vopsea pe bază de ulei care lua foc cu ușurință. De fapt, întregul avion era o cutie de chibrituri zburătoare, mai ales când rezervorul de benzină era găurit de gloanțe, iar benzina ce se scurgea ajungea pe piesele fierbinți ale motorului. Și – uimitor lucru – pilotul și mitraliorul/observator zburau fără parașute.

Avioanele erau și dificil de pilotat. Aceste mașinării nu zburau precum Cessna sau Piper din zilele noastre. Intervalul dintre viteza minimă de zbor și cea maximă era dureros de mică, fapt ce provoca numeroase accidente prin angajare și vrie, întotdeauna fatale. Nici un avion din acele vremuri nu aveau frâne, ci doar o roată-bechie orientabilă. Nu existau prea multe instrumente de bord, nici sisteme electrice, doar o busolă rudimentară.

Ingineria aeronautică era încă o artă ocultă când aceste avioane erau proiectate, de obicei la ochiometru. Dacă părea să arate bine, era dat pe mâna unui pilot de încercare care să vadă dacă îl poate ridica de pe sol. Chiar și tipurile de avioane care ajungeau în producția de serie și apoi pe front, aveau obiceiul deprimant de a-și plia aripile în timpul picajelor și a virajelor și de a-și jupui învelișul de pânză.

Se zbura cu motoare radiale, care aveau un raport putere-greutate bun. Motorul radial/în stea – întregul motor se rotea în jurul arborelui cotit fix – se comporta ca o mare roată volantă ce transmite fuselajului un cuplu de torsiune imens, care trebuie anihilat prin proiectarea avionului și prin comenzile date de pilot. Aceste avioane virau bine într-o direcție, cuplul fiind benefic, dar foarte slab în cealaltă.

Motorul radial rotativ avea numeroase limitări tehnice, totuși, cea mai mare problemă era montarea unui motor cât mai mare (mai puternic) pe fuselajele de atunci atât de lipsite de rezistență mecanică. Motoare mai complexe, în linie și răcite cu apă le-au înlocuit pe cele radiale. Inutil de amintit că și știința combustiei interne la motoare era în fașă, prin urmare acestea aveau tendința deplorabilă de a se opri în timpul zborului.

Royal Aircraft Factory S.E.5A (*Scout* Experimental Model 5A), care este prezentat în această nuvelă, a fost dotat cu motorul francez *Hispano Suiza* V-8 200 CP, fabricat în condiții de război și cu tehnologie primitivă. Totuși, structura de rezistență era zdravănă, stabilă, avionul fiind o platformă bună pentru armament. Deși nu era foarte manevrabil, S.E. 5A era rapid, dezvoltând circa 138 mph în zbor orizontal. Era dotat cu o mitralieră sincronizată alimentată cu bandă de cartușe de calibrul .303, ce trăgea printre palele elicei și o mitralieră *Lewis* cu încărcător de cincizeci de cartușe, montată pe un dispozitiv-suport *Foster* deasupra aripii superioare, ce trăgea pe deasupra planului elicei.

Avioane, aventuri, viață și moarte în ceruri…
Haide, legați-vă centurile și să începem zborul!

Cea de a șaptesprezecea zi

— Oricum, tare aș vrea să știu ce caută un yancheu în RFC[1], a întrebat Nigel Cook printre sorbiturile zgomotoase de ceai. Ca și cum afurisitu' de RFC nu are și așa destule probleme, ăă, cu al'de ăștia veniți din colonii. Broscarii[2] n-au vrut să te ia în escadrila Lafayete[3]?

În ultimele două săptămâni Paul Hyde avusese din plin de-a face cu Nigel Cook. Două săptămâni și două zile. Șaisprezece zile de *distracție* de când se prezentase la *squadron*[4], în Franța.

— Eu nu vorbesc *broscaleza*, mormăi către Cook, doar ca să spună ceva.

La urma urmei, Cook era pilotul cu cel mai îndelungat serviciu și misiuni de luptă pe front, din acest *squadron*.

Lui Cook, replica lui Hyde i se păru teribil de amuzantă. Îi dădu cu cotul pilotului de lângă el și chicoti zgomotos.

— Nu vorbește *broscaleza*.

---

[1] RFC - Royal Flying Corps – serviciu militar englez înainte și în timpul WW I, până la unirea cu Royal Naval Air Service la 01.04.1918 și formarea Royal Air Force.

[2] Broscari – poreclă irevențioasă dată francezilor.

[3] Escadrille Lafayette – escadrilă din cadrul Aéronautique Militaire (Armée de l'Air) în care erau prezenți un număr mare de piloți americani voluntari.

[4] Squadron – unitate militară formată din trei-patru *flights*, ce cuprinde un total de 12-24 avioane, în funcție de tipul acestora și de serviciul din care fac parte (air force, navy, army).

Apoi continuă să chicotească ușor.

S-ar zice că nervii bătrânului Cook sunt gata să cedeze, murmură Robert MacDonald către Hyde.

— Chiar a fost în *squadron* un an întreg?

— Fără o săptămână. Trebuie să plece acasă zilele astea.

Hyde mesteca mecanic pâinea prăjită, sorbind din cafeaua neagră, tare. De cealaltă partea mesei, Cook își turna brandy în ceai și continua să chicotească. Își șterse lacrimile, după care scoase o țigară.

— Trebuiau să-l trimită acasă încă de acum câteva luni, îi șopti Hyde lui MacDonald.

— Fără îndoială, Tex, bătrâne. Fără îndoială.

Toți britanicii îi spuneau lui Hyde „Tex”, deși el era originar din Boston și nu fusese în viața sa mai la vest de Hudson.

Mac a continuat:

— Teamă mie că Cook nu prea ne mai este de ajutor azi. *Vântul l-a scuturat* serios.

Să te *scuture vântul* era o chestie gravă, după cum aflase Hyde, așa că mormăi un răspuns:

— Dar te avem pe tine și pe cei doi virgini care au sosit ieri, deci le putem da hunilor[5] și azi o replică zdravănă.

— Mda.

— Cred că azi ai să depășești limita.

— Azi e a șaptesprezecea zi pentru mine, a precizat Hyde, terminând de mâncat și ultima îmbucătură de pâine prăjită.

Șaptesprezece zile era speranța medie de viață a unui pilot britanic pe front, conform statisticilor realizate în cumplita perioadă 1915 și 1916.

— Slavă Domnului, acum avem avioane mai bune, a spus Mac cu voioșie.

Avea două luni vechime pe front și-i plăcea să se dea războinic veteran.

— Dacă un flăcău învață meseria, stă cu ochii deschiși, și trage în hunul său numai după ce se uită atent în jur, cred că poate ajunge să încărunțească în afacerea asta. Nou veniții fac să scadă media.

— Așa o fi, a spus Paul Hyde.

---

[5] Huni – poreclă dată germenilor.

Se obișnuise cu acest gen de conversație formală a britanicilor la care participa cu orice ocazie.

— La urma urmei, media s-a făcut amestecând câteva *păsări* bătrâne care s-au strecurat și au ajuns senile și o grămadă de *rățoi* tineri care nu pot vedea un hun decât după ce acesta deschide focul asupra lor.

— Așa se spune.

— Și ne-au trimis niște amărâți de boboci care nici măcar n-au mirosit praful de pușcă.

— Asta nu e foarte corect, spuse Hyde pe un ton cât mai britanic.

— Destul cu filozofia, spuse Robert MacDonald lovind tăblia mesei cu palma. Mi-au spus că în dimineața asta vei zbura cu mine. Ține ochii deschiși, nu încerca să faci pe lebădoiul de unul singur. Ai noștri au început ofensiva, iar hunii vor fi destul de curioși. Bătrânu' va fi foarte nefericit dacă mă întorc fără tine.

— Sper că nu.

— Hai să nu ne entuziasmăm prea tare, Tex. Nu e elegant. Fii atent la huni, execută comenzile ce ți le dau prin semnale, nu te lăsa *scuturat de vânt*.

— 'nțeles, spuse Paul Hyde.

Pe când se ridica de la masă, a observat că Nigel Cook sorbea brandy-ul direct din sticlă.

Plouase toată noaptea. În ora de dinaintea zorilor, aerul de iunie, rece, înviorător, părea a fi o substanță tangibilă cu un miros înțepător, pământesc. Totul era acoperit de rouă. Dâre de ceață pluteau prin petele de lumină.

— Afurisită ceață, mormăi Mac.

— Să zbori la joasă înălțime prin așa ceva necesită oarece noroc, ești de acord, Mac?

— Ideea ar fi că nu e vreme de plecat la luptă. Am putea să cădem pentru rege, nu crezi? Poate că chestia asta va dispărea până ne întoarcem să aterizăm.

— Mă gândeam la plecare. Poate că ar trebui să decolăm separat, și apoi să ne alăturăm sus. Ce zici, Mac?

— Pare o idee bună. Desigur, eu decolez primul.

S-au îndreptat către avioanele care erau deja parcate pe linia de start.

Spre răsărit, cerul se lumina pe când Paul Hyde termina inspecția aparatului de dinainte de decolare. Mecanicii păreau a fi foarte mândri de peticele pe care le aplicaseră azi-noapte peste găurile de gloanțe. Hyde i-a complimentat, și-a strâns gulerul de la jacheta de zbor din piele, apoi și-a ținut mâinile la câțiva centimetri de țevile de eșapament care se aliniau de fiecare parte a cockpit[6]ului și se terminau chiar în spatele acestuia. În dimineața asta, eșapamentul era, desigur, rece, dar Hyde verifica întotdeauna. Își puse piciorul stâng pe scara din fuselaj și l-a trecut pe cel drept peste marginea cockpitului, ca și cum ar fi încălecat un cal. Când eșapamentul era fierbinte, urcatul și coborâtul din S.E.5 cerea multă atenție. Prima arsură a lui Hyde, de pe partea interioară a piciorului stâng, era încă proaspătă.

Așezat în carlingă, cu chingile strânse, Hyde a privit cu grijă prin lumina de dinaintea zorilor. Îl ajuta și strălucirea unui bec de pe un stâlp aflat în spatele său.

S.E.5A avea două mitraliere, o *Lewis* răcită cu aer montată pe un dispozitiv-suport tip *Foster*, aflată deasupra aripii superioare, și care trăgea pe deasupra cercului descris de elice, precum și o mitralieră *Vickers* răcită cu apă, sincronizată, montată în fața pilotului, ușor spre stânga față de axul longitudinal a avionului. *Lewis* folosea un încărcător de 97

[6] Cockpit – postul de pilotaj.

cartușe ce se monta deasupra armei, iar *Vickers* era alimentată cu bandă. Ambele mitraliere erau de calibru .303.

Lewis era un anacronism, montată deasupra aripii pe S.E.5A deoarece acolo era și pe avionul Nieuport-17, cu motor rotativ-în stea, în prezent depășit. Când era în poziția de sus pe dispozitivul Foster, mitraliera trăgea pe deasupra arcului elicei, în lungul axului longitudinal. Când trebuia deblocată sau reîncărcată, pilotul trăgea mitraliera înapoi și în jos pe suport. În aceste momente, pilotajul avionului se făcea cu mansa ținută între genunchi, și, luptându-se cu curentul de aer de vreo 100 mph, pilotul debloca arma sau schimba încărcătorul golit cu altul plin. Când încă era în poziție retractată, mitraliera putea fi rotită parțial stânga-dreapta și trage asupra pântecului neprotejat al avionului inamic.

Așezat în carlingă, Hyde verifică încărcătorul tambur de la *Lewis*, asigurându-se că mecanismele sunt bine lubrifiate și se mișcă ușor, că cablul de declanșare a focului era suficient de rigid, apoi a împins mitraliera în sus pe montant, până s-a fixat în poziția superioară. Un încărcător-tambur suplimentar se afla într-un locaș aflat sub tabloul de bord.

Apoi s-a concentrat pe mitraliera *Vickers* fixă, la care putea ajunge mult mai ușor. *Vickers* era dependentă de corecta funcționare a mecanismului de sincronizare Constantinesco[7]. Dacă mecanismul hidraulic ar fi avut vreo scurgere ce nu putea fi compensată de pompa manuală, arma devenea inutilizabilă.

Cockpit-ul în care stătea fusese modificat în cadrul *squadron*ului. Scaunul blindat a fost înlocuit cu un fel de băncuță de lemn care-i permitea pilotului să aibă o poziție mai joasă în cockpit. Marele parbriz original lipsea și el; în locul lui era o mică bucată de sticlă ce deflecta curentul de aer pe deasupra capului pilotului.

---

[7] George (Gogu) Constantinescu – om de știință, inginer și inventator (peste 130 brevete) român. Creatorul Teoriei Sonicității (transmisia energiei prin intermediul vibrațiilor). Realizatorul dispozitivului hidraulic de sincronizare a tragerii cu mitraliera printre palele elicei avionului.

Unul dintre mecanici se aplecă, luminând cu o lanternă instrumentele de bord. Hyde a controlat manetele, cadranele și butoanele din fața sa. În cea de a șaptesprezecea zi, acestea erau ca niște vechi prieteni. Pe panoul frontal se aflau vitezometrul, altimetrul, busola, turometrul, butonul de start și robinetul conductei de alimentare a motorului. Acele îl informau asupra presiunii uleiului și aerului și a temperaturii lichidului din radiatorul de răcire.

Manetele de gaze și de control ale amestecului carburant se aflau în partea stângă a panoului. Din motive inexplicabile, ambele lucrau în sens opus. Maneta de gaze trebuia împinsă spre înainte pentru accelerare, dar cea de îmbogățire a amestecului carburant trebuia trasă spre înapoi ca să obții mixtura maximă.

Pompa de combustibil era și ea în stânga, iar cea manuală a dispozitivului de sincronizare se afla între genunchi.

Manșa se termina cu un inel montat vertical în vârf, de unde și porecla de *coadă-de-cazma*. În centrul inelului erau două butoane, câte unul pentru fiecare mitralieră.

Hyde l-a dat la o parte pe mecanic. Nu avea nevoie de lanternă; cunoștea locul fiecărui aparat.

Se concentră asupra alimentării, asigurându-se că întrerupătorul magnetoului era în poziția *oprit*.

— Alimentarea deschisă, aprinderea oprită, a anunțat.

Mecanicul a apucat pala elicei mișcând-o înainte și înapoi de câteva ori. În sfârșit, carburantul a început să iasă din carburator.

— Contact, spuse mecanicul.

— Contact, a repetat Hyde și a acționat întrerupătorul magnetoului.

Mecanicul a tras tare de pala elicei. În aceeași clipă, Hyde a rotit *booster*ul magnetoului, iar motorul a pornit cu un huruit ușor. Apoi a ajuns la 500 rotații/min, acul abia deplasându-se în partea de jos a cadranului.

Motorului Hipno-Suiza de 200 CP răcit cu lichid îi trebuia oarece timp ca să se încălzească. În dreapta lui Hyde mecanicul încerca să pornească și motorul lui Mac, trăgând în mod repetat de elice.

Hyde s-a așezat bine în scaun, a acționat comenzile și a verificat vizual mișcarea eleroanelor, elevatorului, a direcției. Totul era OK.

Motorul Hisso torcea liniștit în lumina slabă a zorilor. Ceața împrăștiată de rotirea elicei, mirosul pământului, cerul ce aștepta, viața trepidantă, plină și misterioasă – pentru aceasta părăsise Paul Hyde colegiul.

A luat trenul către Montreal și s-a alăturat Forțelor Armate Canadiene. În Anglia și-a aranjat un transfer în Royal Flying Corps, care căuta voluntari pentru instruirea ca piloți. Toată treaba a fost o mare aventură, cel puțin așa și-a spus sieși de cel puțin o mie de ori, ca să se autoconvingă.

Îi muriseră prieteni în accidente, unii chiar sub ochii săi, iar germanii i-au ucis pe ambii tineri piloți care-l însoțiseră la venirea în Franța acum câteva săptămâni.

O aventură… cuvântul i-a rămas în gât. Dacă printr-un miracol va scăpa viu din această…

Adevărul era că probabil nu va scăpa. Hyde știa asta, și totuși…

Cea mai bună metodă a fost să ia în considerație fiecare zi, una câte una. Viu după ziua întâi, după ziua a doua, etc… Acum se afla în ziua a șaptesprezecea. Dacă va supraviețui și azi, va învinge statisticile. Dacă va trece peste această zi – cine știe? – poate că va reuși să supraviețuiască acestui măcel sângeros. Mda, ar avea, totuși, o șansă. Dar, mai întâi, să treacă de această zi.

Termometrul radiatorului arăta că motorul se încălzea încet. În aerul rece al dimineții, saturat de umiditate, la vârful palelor elicei ce se rotea se formau dâre subțiri de condens ce

era aruncat spre înapoi în lungul fuselajului. Mâneca de vânt atârna moale.

Spre disperarea lui Hyde, pe măsură ce zorile se apropiau, ceața părea să se subțieze.

Motorul lui Mac încă nu pornise. Mecanicii transpirați trăseseră de nenumărate ori de elice, în timp ce Nigel Cook și unul dintre novici au decolat, dispărând în ceață. În sfârșit, Mac a coborât dezgustat din cockpit și și-a aruncat casca de zbor din piele la pământ, apoi a pășit apăsat către avionul lui Hyde și s-a aplecat către el pentru a se face auzit.

— Motorul ăsta făcut de broscari nu vrea să pornească. Mecanicii spun că mai durează câteva minute ca să-l regleze. Decolează și ne întâlnim în sectorul nostru.

Hyde dădu aprobator din cap.

— Aș fi vrut să mai avem încă *Nieuport*urile, a adăugat Mac furios.

Hyde nu era de acord. *Squadron*ul fusese reechipat cu noile S.E.5A cu numai două săptămâni înainte de venirea sa, și cu adevărat, S.E. era un avion mai bun în toate privințele – mai rapid, mai ușor de zburat, mai manevrabil, cu două mitraliere... Singura lui slăbiciune era dotarea cu motorul francez. Hisso era temperamental. Mai rău, metalurgia lui era substandard, iar controlul calității lăsa de dorit.

Când mecanicul i-a făcut semn de ”liber la decolare”, Hyde a acționat cu mâna stângă maneta de amestec pentru a îmbogăți amestecul, iar cu dreapta a împins „cazmaua” spre înainte. S.E. a început să ruleze. Aproape imediat coada s-a ridicat. Din țevile de eșapament de pe ambele părți ieșeau mici flăcări care luminau intradosul aripii superioare cu o strălucire galbenă, fantomatică.

Și iată, coada sus, accelerație, mici hurducări peste iarba câmpului în timp ce zgomotul motorului crește, dar nu prea mult. Elicea se turează ușor pentru regim de decolare – dar nu mai mult de 1500 RPM – încât nici nu e nevoie să dea palonier[8] dreapta pentru a compensa cuplul.

După un rulaj de ceva mai mult de o sută de metri, Paul Hyde trase ușor de manșă și botul se ridică deasupra solului.

Se concentră cu înverșunare asupra pilotajului avionului. Dacă pierde contactul cu pământul în lumina slabă a zorilor, în

[8] Palonier – pedale cu ajutorul cărora pilotul acționează asupra direcției.

aceste condiții de vizibilitate scăzută era un om mort. Iar dacă motorul se oprea indiferent din ce cauză – sufletește era pregătit – trebuia să aterizeze drept înainte. cu orice preț. Chiar săptămâna trecută, un veteran a murit încercând să vireze înapoi spre aerodrom cu motorul în rateuri, gata să se oprească.

După ce a ajuns în siguranță deasupra cetii, Paul Hyde a privit spre înapoi, în întuneric. Și nu a văzut nimic. Aerodromul dispăruse.

Lumina zorilor îi va fi punct de reper în această dimineață, pentru că în întunecimea din cockpit îi era imposibil să vadă busola. Hyde zbura spre nord, paralel cu tranșeele, cu lumina zorilor în aripa dreaptă și în cabraj ușor.

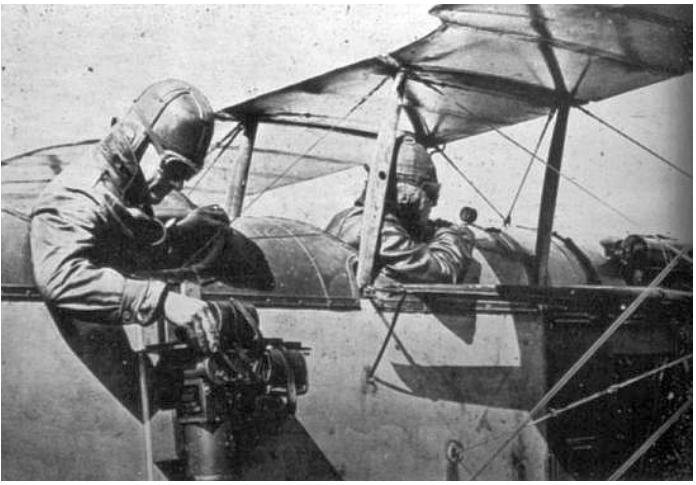

Se uita mai ales după alte avioane, dar căuta și puncte de reper în marea de ceață transparentă de dedesubt. Ici, colo se ridicau coloane de nori cumulus, monștri pe jumătate ascunși printre celelalte straturi de petice noroase. Hyde privea dincolo de acestea. Înspre est cerul era galben-auriu – în câteva clipe soarele trebuia să apară.

Avioanele de observație germane vor fi prezente când se va lumina mai bine. Misiunea lui Hyde era să împiedice echipajele germane să fotografieze frontul, și, dacă era posibil, să le doboare. Treaba părea destul de simplă, dar nu era.

Când nu erau ocupați cu fotografiatul, observatorii germani se puteau apăra singuri cu mitralierele. Iar adesea, deasupra avioanelor cu două locuri, zburau avioanele de vânătoare gata să doboare orice șoarece britanic ce năzuia la brânză.

În această dimineață aerul absolut calm, lipsit de orice fel de turbulențe. Motorul torcea ușor, iar avionul se supunea prompt oricărei comenzi a lui Hyde. Orice acționare a manșei sau a palonierului aducea un răspuns imediat.

Hyde a încercat ambele mitraliere trăgând câte o rafală scurtă. Totul era pregătit.

Avionul plutea spre înalturi peste diferitele straturi de petice de nori rozalii sau aurii. Spre nord și est se vedeau zone de cer liber.

Cerul estic a atras atenția lui Hyde. Acum era foarte luminos pentru că soarele alungase noaptea. Hyde căuta sclipiri, mici puncte negre pe cerul luminos, ce se mișcau încet încoace și încolo. Acele mici puncte negre puteau să fie avioane.

Într-un târziu își aminti că trebuie să cerceteze și întunericul din celelalte direcții. Hunii se putea afla pretutindeni.

Altimetrul îi arătă câștigul de înălțime. După șaisprezece minute de zbor a trecut de 4500 m. În continuare, câștigul de înălțime se va face mult mai lent. Hyde vroia să se afle cât mai sus posibil, așa că își continuă cabrajul.

Sub el putea vedea din când în când suprafața pământului. O dată observă chiar maroul urât al tranșeelor.

Credea că a ajuns aproape de Grommecourt, dar nimic nu era sigur. Nu putea vedea destul pământ pentru a fi sigur. În această dimineață trebuia să fie atent, ca să nu lase vântul – ce trebuia să fie la această altitudine – să-l împingă prea adânc în spatele liniilor inamice. Viră spre vest continuând să urce. Acum era destulă lumină ca să vadă altimetrul, al cărui ac se mișca încet în sus. Temperatura în radiator era în creștere, așa că Hyde deschise capacele pentru a lăsa să intre mai mult aer prin el. Sus, sus, sus cu fiecare minut ce trecea, și cu fiecare murmur al motorului. A mărit puțin amestecul benzină/aer și și-a strâns gulerul pentru că se făcuse frig.

Acum respira scurt și repede. Aerul era rarefiat. Nu trebuia să facă mișcări bruște care să-i solicite organismul, altfel va avea probleme datorită lipsei de oxigen.

La 5500 m a coborât botul avionului cu un grad sau două. Avionul era leneș, cu comenzile moi, iar el era ușor confuz.

Înclină aripa stângă în jos cu câteva grade și a lăsat botul să se rotească încet pe linia orizontului până a ajuns să zboare spre est.

Acum soarele era sus, umplând cerul estic. Toți norii rămăseseră sub el.

Doamne, ce frig era aici, sus! Își privi ceasul. Zbura de patruzeci de minute.

Duse mâna la frunte ferindu-și ochii de lumina soarelui și privi la stânga și la dreapta, sus și jos. Ochii nu încetau să se rotească.

A mai trecut un sfert de oră. Acum era lumină ca-n plină zi, soarele ca un glob orbitor urcând pe cer.

Acolo! O mică pată pe fondul norului. Nu, două. Două pete. La stânga sa și mai jos cu vreo trei sute de metri.

Viră în acea direcție. Sigur două avioane. Zburând spre sud. Hyde se apropia de ele dinspre dreapta lor, așa încât a virat aproape direct spre nord, lăsându-le să treacă la o distanță de aproape o milă, în speranța că ei nu-l vor vedea. După ce micile pete au rămas în urma aripii sale din dreapta, a virat către ele și a coborât nițel botul.

Două. Și unul ar fi fost mai mult decât suficient, dar Hyde nu avea de gând să lase hunul neatins doar pentru că și-a adus un prieten cu dânsul.

Bine măcar că nu se vedea nici un vânător inamic deasupra. A privit cu atenție dar nu a văzut decât cerul liber. Acum zbura cu viteză, hobanele vibrând cu sunete ascuțite, motorul tunător accelerat la maxim. Se năpustea în picaj direct spre cozile celor două avioane. Distanța se micșora constant.

Pipăi cele două butoane de pe manșă. Victimele zburau în linie dreaptă, părând că nu sunt conștiente de atacul său. La trei sute de metri își dădu seama cine sunt: două S.E.5.

A degajat de pe traiectoria de atac. Chiar dacă piloții l-au observat, n-au dat nici un semn. Poate că ar trebui să zboare pe lângă ei și să le facă semne cu mâna. Dar dacă, în confuzia momentului, vor trage în el? Doar și el crezuse la început că sunt germani și se năpustise asupra lor. Ar fi fost ceva posibil și de-a dreptul rizibil, încât preferă să vireze prin spatele lor şi să se îndepărteze.

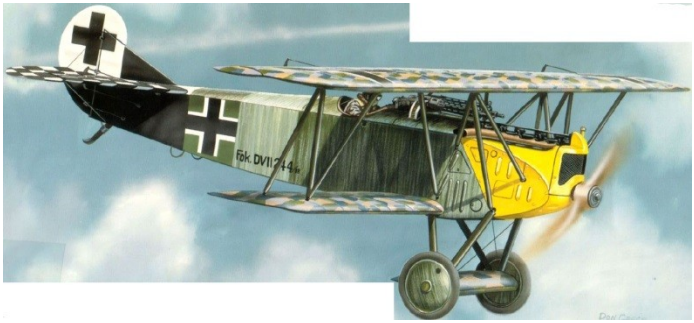

Continuă virajul. Acolo! Chiar în dreptul botului! Un avion venea frontal spre dânsul. Fu atât de surprins încât i se goli mintea.

Era un *Fokker* D-VII, cu botul galben și o cruce malteză neagră pe fuselaj, în spatele pilotului. Hyde trase tare de manșă spre dreapta, coborând aripa, apoi a virat folosind viteza pe care încă o avea, pentru a-și schimba rapid direcția în aerul rarefiat de la această înălțime. Din nefericire S.E. vira mai lent spre dreapta – poate că ar fi trebuit să vireze stânga. Când a revenit în linie dreaptă de zbor, se afla prea departe în urma *Fokker*ului ca să mai deschidă focul. Pilotul inamic continua să se năpustească asupra perechii de S.E.-uri.

Dacă ar fi fost mai atent! Ar fi putut trage asupra lui când i-a trecut prin față. Fir'ar măs'al dracului!

Acum hunul ataca S.E.-urile dinspre stânga. O dâră de fum alb se prelungea dinspre botul *Fokker*ului – trăgea mitraliera. S.E.5 păru să se poticnească, aripile s-au balansat, apoi cea stângă s-a înclinat într-un viraj strâns.

*Fokker*ul se apropia necruțător, continuând să tragă. S.E.5 s-a răsturnat pe spate, iar *Fokker*ul a derapat puțin, dar suficient cât să-l rateze, apoi a coborât botul și mai mult și a intrat în picaj.

Paul Hyde își menținea și el picajul cu motorul în plin. Cu colțul ochiului văzu cum S.E. își accentuează virajul ajungând să coboare aproape vertical. Nu putea continua această manevră pentru că aripile se vor rupe la o viteză atât de mare.

Îl văzu pe hun că vrea să se adăpostească într-un nor.

Nerușinatul. Pilotul inamic era de-a dreptul obraznic.

Dar Hyde era depășit de situație. Se uită din nou după S.E.-ul avariat, dar nu-l mai putea vedea. Abia acum îi trecu prin gând posibilitatea că ar mai putea fi un hun în urma primului. Cu sentimentul vinovăției, privi în urmă, degajând coada stânga-dreapta. Nimic. Cerul părea să fie liber.

Acum se afla la două sute de metri în urma *Fokker*ului, apropiindu-se, încet, dar apropiindu-se totuși.

*Fokker*ul încerca să se ascundă într-un nor.

Deodată, Paul Hyde a știut ce va urma. El va căuta să tragă o rafală înainte ca pilotul inamic să ajungă în siguranță, adăpostit în nor. Îți puse degetul mare pe butoanele de declanșare ale mitralierelor, și privi prin reticulul de ochire montat pe capota motorului, în fața sa. Avionul inamic devenea tot mai mare.

Fără avertisment, botul inamicului a cabrat la maxim, sus, sus, sus.

Hyde a tras automat tare de manșă. Avea viteza prea mare și știa că nu va putea urma *Fokker*ul pe o traiectorie interioară lupingului, așa încât a tras cât a putut de mult de manșă și a apăsat butoanele mitralierelor. Ambele au lătrat o câte o rafală, dar *Fokker*ul a continuat să urce drept în sus, printre gloanțe. Hyde a renunțat să mai tragă, îndreptându-se spre nor. Când acesta a fost gata să-l înghită, a coborât botul spre orizontală și a redus maneta de gaze până când acul altimetrului a încetat să se mai învârtă.

S.E.5 nu avea nici un fel de instrumente indicatoare de poziție. Tot ce putea face Hyde era să țină comenzile fixate la mijloc, și să aștepte până ce avionul va ieși pe partea cealaltă a norului.

Viteza a scăzut. Simțea cum comenzile devin moi. Coborî ușor botul, iar altimetrul reîncepu să se rotească.

Doamne, ce sus era, la aproape 4500 m. Pierdea repede din altitudine, în timp ce viteza creștea necontenit. Trase ușor de manșă, dar altitudinea continua să scadă. Era în vrie[9]-spirala morții, dar nu-și dădea seama dacă se rotea spre stânga sau spre dreapta. Hyde se simți cuprins de panică. Mări presiunea pe manșă, împingând-o departe de el cât putea de mult.

Nu! Nu! Dacă exagera, putea rupe aripile. Nu avea cum să-și dea seama dacă se rotește spre stânga sau spre dreapta. Putea ghici, desigur, și încerca să redreseze avionul in manșă. Dar dacă nu ghicea corect, ar fi răsturnat S.E.5 pe spate, botul ar fi fost coborât, iar avionul ar fi accelerat până și-ar fi pierdut aripile. Dacă ghicea corect, putea într-adevăr să cabreze avionul, dar nu l-ar fi ajutat cu nimic decât dacă ar fi păstrat și aripile la orizontală – dar nu avea cum să facă treaba asta. Hyde știa toate acestea, așa că rezistă tentației de a mișca manșa în lateral. Ceea ce făcu a fost să tragă manșa spre el și mai mult, accentuând virajul care a crescut forța G.

O, Doamne! Ajută-mă! Ajută-mă, te rog!

Ceva se întâmplă. Simți un șoc ce s-a transmis prin scaun, și a auzit un sunet ascuțit ce a depășit chiar și zgomotul făcut de motor.

---

[9] Vrie – evoluție periculoasă, necontrolată, a avionului ce descrie o spirală în cădere, însoțită de pierderea de viteză.

3600 m

A continuat să țină manșa strâns. Instinctul îi cerea să facă ceva, dar el simțea că dacă ar slăbi-o, avionul ar accelera fără control.

3300 m

Fâlfâitul unei pânze i-a atras atenția. O fâșie de material textil se rupsese din învelișul intradosului aripii din stânga. Privea neajutorat cum fâșia de pânză se rupe pe toată lățimea aripii.

3000 m

Sub ochii săi, un cablu de rezistență al unei aripi s-a rupt de la mijloc.

2600 m

Încă un șoc în scaun. Nervurile de lemn ale aripilor sau lonjeroanele sau altceva se rupeau datorită stresului mecanic.

2300 m

Hyde avea probleme de vedere. Forța G îi întuneca vederea. Scutură din cap, luptând împotriva forței G, țipând din adâncul plămânilor, deși nu era conștient că țipă.

1800 m…

1500 m…

1200 m…

Abia atunci, într-o clipită a ieșit din nor, spiralând strâns spre stânga. Pământul se afla la câteva sute de metri mai jos. A ridicat ușor botul și aripa stângă. Era atât de înfricoșat, încât nu mai putea gândi.

Dedesubt văzu pământul unei ferme. Tarlale verzi, copaci, drumuri, căruțe, cai…

Oare se afla la vest sau la est de tranșee? *Gândește, omule, gândește*!

Era atât de înfrigurat, de speriat, încât îi venea să vomite.

O rază de soare i-a mângâiat ochii. A virat imediat pentru a fi cu coada spre soare, verificând și compasul. Acul acestei a se învârtea doar, inutil.

Ce puțin două din cablurile de rezistență ale aripilor erau rupte, o fâșie largă de material textil fâlfâia la bordul de fugă al aripii superioare, o hobană[10] era ruptă, iar afurisitul de avion zbura abătându-se ușor către laterale. Nu prea mult, totuși evident. Hyde a folosit palonierul drept și mansa spre stânga pentru a-l menține pe traiect direct către vest.

Drept în față, tranșeele. Nori de praf și fum… artilerie!

Amplasamentele de artilerie erau imposibil de evitat. Tunurile răsunau aproape direct în urechile sale. Dacă îl lovea un obuz, nici n-ar fi știut; ar fi fost trimis instantaneu în eternitate. A strâns din umeri când a fost înconjurat de un norul unei explozii și a așteptat inevitabilul cu nervii încordați ca oțelul.

Apoi, printr-un miracol, a depășit artileria și zona tranșeelor, ca niște dâre șerpuite de lacrimi în noroiul negru al peisajului. A văzut infanteriștii ridicându-și carabinele, a văzut focul de la gura țevilor, și a simțit micile șocuri ale gloanțelor ce loveau avionul. *No man's land*[11] a rămas în urmă, bătut de obuzele de artilerie ce păreau a cădea la întâmplare. Pământul era plin de oameni, soldați britanici. Hyde s-a strecurat printre izbucnirile de fum și țărână în timp ce se aștepta ca vreun obuz „norocos” să-l spulbere de pe cer. După o eternitate, s-a văzut zburând în liniște.

---

[10] Hobană - piesă de legătură/întărire între aripile unui avion biplan.

[11] No man's land – Zona dintre sistemele de tranșee ale celor două armate inamice.

Și-a dat seama unde se afla. Aerodromul era la doar zece mile spre sud-vest. A stors fiecare milă. O dată a crezut că simte încă un șoc sau că ceva se rupe.

Bine, cel puțin, că ceața se împrăștiase. Vizibilitatea era cam de trei mile.

Când a văzut hangarele și corturile aerodromului, la cuprins un val de ușurare. Pe când soarele ce-și trimitea razele pete umărul său se reflecta în cadranele instrumentelor de bord, Paul Hyde a redus gazele și a aterizat, cu un *bond*[12]. După ce a atins pământul a doua oară, a pus ferm bechia în țărână. Când avionul a încetinit până la viteza de rulare a folosit palonierul pentru a se înscrie pe direcție și s-a îndreptat direct către hangarul de întreținere.

Nu era legat în chingi, fiind gata să se salte din cockpit, când alte trei cabluri au plesnit, iar aripa stângă se încovoie spre pământ.

Unul dintre mecanici veni repede, tropăind, iar Hyde și-a scos casca de piele și și-a șters sudoare de pe frunte și din păr.

De la câțiva metri depărtare avariile erau evidente: o fâșie de pânză era smulsă de pe aripa din dreapta-jos, unul din cablurile dinspre coadă era rupt, cel puțin un lonjeron al fuselajului era plesnit în spatele cockpitului, tot avionul era presărat cu câteva duzini de găuri de gloanțe pe care le încasase zburând deasupra tranșeelor.

Mecanicul îngrozit nu a spus nimic, stătea doar și se uita cu o expresie deznădăjduită pe față.

Lui Hyde nici că-i păsă. Era în viață! Era ceva măreț și emoționant pe fondul acestui război. Se întoarse și traversă câmpul către popotă. Simțea o nestăvilită nevoie pentru un pahar cu apă.

— Ai avut ghinion, amice, spuse maiorul privind pe fereastră la S.E. ce era remorcat de pe câmp cu un camion. Ce s-a întâmplat?

Hyde îi explică, apoi încheie sec:

— L-am scăpat de sub control în nor.

— Am auzit că Albert Ball a murit în felul acesta, sau cam așa ceva, spuse maiorul.

Își trecu degetele prin păr și-l privi pe Hyde grijuliu.

— Ești bine?

---

[12] Bond la aterizare - Salt al avionului la o aterizare incorectă.

— Așa cred, a răspuns Hyde, respirând adânc și strângând din fălci.

Nu voia ca maiorul să-l creadă *luat de vânt*.

— Unde-i Mac?

— A decolat acum câteva minute doar. Dacă te grăbești îl poți prinde în sectorul de aici – îi arătă maiorul pe hartă.

— Am tras o rafală scurtă într-un D-VII chiar la vest de tranșeele germane.

— Ești un tip îndrăzneț, Tex. Dacă cineva raportează vreo doborâre, am să-ți spun. Acum trebuie să decolezi.

Următorul avion era mai vechi și trecuse prin mai multe decât cel cu care zburase anterior. Motorul părea să nu aibă puterea ce ar fi trebuit.

Paul Hyde a reușit să-l ridice în aer și s-a îndreptat spre sud. Tocmai ajunsese la 1500 m când motorul a dat câteva rateuri după care a reînceput să funcționeze. A tras levierul de amestec la maxim și a început să acționeze pompa manuală de combustibil.

Poate că ar trebui să se întoarcă. Ba nu. Maiorul ar putea crede…

Motorul funcționa acum destul de stabil. Poate că a fost doar un mic gunoi în carburator, sau o bulă de apă în benzină.

Continuă să urce în aerul dimineții.

A văzut un avion german biloc pe când încă se mai afla cu vreo mie de metri mai jos de el. Zbura de circa o oră și în acest timp a observat câteva avioane britanice și niște zmee germane, dar se aflau mult prea departe pentru a le urmări.

Acest LVG șerpuia printre coloanele de nori la vreo 4000 m. Hyde s-a lăsat depășit apoi a virat ca să-l urmărească în timp ce continua să ia înălțime. Așa, într-o doară se întrebă dacă rafala trasă asupra vânătorului german

dimineața devreme i-a provocat acestuia vreo avarie. Sau dacă chiar a doborât *Fokker*ul. Desigur, n-avea cum să știe.

În cele șaisprezece zile anterioare doborâse două avioane germane. Pe primul, un biloc, întâi l-a hăituit, înainte ca observatorul-mitralior să moară. Pentru că n-a vrut să rupă contactul cu inamicul pentru a schimba încărcătorul de la *Lewis*, s-a apropiat la distanța minimă și l-a împușcat pe pilot cu *Vickers*. Avionul a scăpat de sub control, după care aripile sau rupt. Înainte de a muri observatorul-mitralior a provocat patruzeci și două de găuri de gloanțe în S.E.-ul lui Hyde.

— Ca regulă generală, a comentat Mac privind avionul după ce Hyde a aterizat, nu e deloc prielnic pentru o viață lungă să-i lași pe nemți să tragă în asemenea hal. Mai devreme sau mai târziu băieții vor lovi ceva vital. Poate că ar fi trebuit să te strecori sub ei și să tragi în sus, în burta lor. S.E. e foarte bun pentru așa ceva.

— Am încercat să fac așa.

Mac se făcu că n-aude.

— Împușcă-l pe celălalt, Tex, și evită să te lași tu împușcat. Acesta este motto-ul meu.

A doua victorie a lui Hyde a fost un vânător *Fokker*. Se pare că rafala lui Hyde l-a rănit grav pe pilotul german, care s-a prăbușit în mijlocul artileriei britanice, în spatele tranșeelor. Până s-a ajungă pifanii englezi la el, a sângerat până a murit.

Era foarte ciudat acest joc de-a „ucide sau vei fi ucis” desfășurat printre nori. Și uite că acum îl juca din nou.

Bilocul din această dimineață îl căuta pe el. Pilotul înclina avionul când pe o aripă, când pe cealaltă, cei doi oameni de la bord cercetând cerul de sub ei. Hyde a virat, ascunzându-se după o coloană de nori, în timp ce continua manevrele care să-i aducă câștigul de înălțime. Acum, în aer se simțeau turbulențele, pentru că soarele încălzea pământul, care la rândul său, încălzea aerul ce se ridica. Ceața dispăruse. Vizibilitatea era de șase-opt mile.

Observă o sclipire a LVG-ului printr-o spărtură de nori. Continua să se afle pe direcția corectă, cam la 150 m deasupra sa.

Când îl observă data următoare, amândoi erau la aceiași altitudine, dar neamțul vira. Hyde a cabrat și mai mult continuând să urce. Va face tot posibilul să ajungă cât mai sus față de german, apoi se va lansa în picaj asupra lui, încercând să ajungă dedesubtul lui pentru a-l împroșca cu mitraliera *Lewis*. Britanicii l-au asigurat că aceasta era cea mai bună și mai sigură metodă de a doborî avioanele biloc.

Germanul vira din nou la următoarea ivire printre coloanele de nori. Era aproape, la vreun sfert de milă și la o altitudine doar cu puțin mai mică decât el. Putea vedea capetele celor doi din echipaj. Din fericire, amândoi priveau în direcția opusă.

Hyde a cercetat cerul ca să vadă ce anume a atras atenția germanilor.

Ah-ha! Un S.E. care bântuia pe aproape. Trebuie să fi fost Mac.

Bunul și bătrânul Mac!

Hyde a virat către LVG, punând botul avionului într-un picaj ușor. Degetul mare era pe butonul de declanșare a mitralierei.

Venea dinspre stânga-spate, apropiindu-se rapid. Când neamțul s-a încadrat în reticulul de ochire, a deschis focul cu ambele mitraliere.

Vickers a tras cinci sau șase cartușe înainte de a se opri brusc. După mai puțin de o secundă, *Lewis* a încetat și ea să tragă.

Fir’ar al dracului! A tras spre înapoi maneta de gaze pentru a-și opri mișcarea relativă către inamic.

Smuci de închizătorul de la *Vickers*, îi trase și un pumn, dar blestematul era înțepenit zdravăn.

Acum observatorul-mitralior a

început să tragă în el. Urme de trasoare îi treceau chiar pe deasupra capului.

Blestemând în gura mare, Hyde a degajat din atac. A încercat să tragă în jos pe montant mitraliera *Lewis*. Nu! Și afurisita asta era blocată!

Continuând să blesteme, Hyde și-a desfăcut chingile ce-l țineau legat în cockpit, a prins manșa între genunchi, și a privit către germanul care acum se afla la un sfert de milă depărtare. Pilotul s-a ridicat în picioare în cockpit și s-a folosit de ambele mâini ca să tragă de levierul de armare. Curentul de aer era teribil, dar și el era tânăr și puternic.

Mitraliera *Lewis* era și ea blocată serios. Muniție învechită, de proastă calitate! Ce mai metodă de a lupta în război!

Poate că ar putea debloca mai ușor închizătorul dacă ar scoate întâi încărcătorul-tambur. A tras de arcul siguranței, apoi smuci violent de tambur. Blocat și ăsta.

Se lupta frenetic să scoată afară încărcătorul când și-a dat seama că avionul se răsucea peste el. Aripa dreaptă se înclinase direct către sol. Partea de jos a corpului i-a căzut afară din cockpit. Rămase agățat cu mâinile de tambur într-o strânsură a morții. Se afla cu spatele către elice și cu picioarele atârnând spre pământ.

Dacă blestematul de tambur se desprinde acum...

Rat-tat-tat-ul unei mitraliere i-a pătruns în subconștient. Hyde îl auzea, dar avea probleme mult mai urgente. Dacă ar fi căzut spre înainte, în elice, nenorocita l-ar fi tăiat în două.

Încercă să-și răsucească corpul și să-și pună picioarele înapoi în cockpit. Parbrizul îl ajută. Trecu piciorul stâng înăuntru, iar dreptul aproape... când botul avionului a coborât direct către pământ. S.E. s-a înscris într-un picaj inversat (pe spate)..

Țipă din nou, un țipăt de teroare pură. Continua să țipe când avionul trecu la verticală, iar el reuși să-și introducă ambele picioare în cockpit. Țipa și când forța gravitațională l-a trecut peste bord și l-a presat în scaun ca pe un sac de cartofi răsturnat într-un butoi. Țipa când a scos avionul din picaj și s-a uitat cu sălbăticie după bilocul german, care era mult deasupra și se îndepărta.

A coborât botul, punând avionul în picaj în timp ce se străduia să-și repună centura.

Slavă Domnului, era încă în viață!

Încă în viață!

Tocmai atunci motorul a tăcut.

— Astea-s afurisitele de cartușe, *sir*. Toate sunt afectate de umezeală.

Mecanicul Thatcher îi arăta trei dintre tuburile de alamă în palmă.

— Ah-ha!

— Cartușe defecte.

— Și un motor prost. Nenorocitul pornea și se oprea tot zborul către casă. E un gunoi. Eu mă ridic în aer și-mi risc gâtul într-un avion dotat cu o vechitură de motor care funcționează doar când are el chef. Blestematul de RFC ar trebui să se descurce mai bine, Thatcher.

— Ne străduim, *sir*, spuse mecanicul cu pocăință.

Părea să ducă pe umerii săi toate durerile lumii.

— Dar ceea ce nu înțeleg, *Mister*[13] Hyde – a continuat – este cum de v-ați ales cu două găuri de gloanțe prin scaunul pilotului. Au venit drept prin partea inferioară a avionului, în sus, prin scaun. Sau invers. Nu pricep cum de v-au ratat cele două gloanțe.

— E foarte simplu, Thatcher, spuse încet Paul Hyde. Și perfect logic. Evident, eu nu mă aflam așezat în scaun când gloanțele au trecut prin el.

Fără altă explicație merse către cortul-popotă ca să servească prânzul.

Mac se afla deja înăuntru.

— Am auzit că ai avut o dimineață aventuroasă, Tex.

— Ceva mai multă aventură și inima mea ar fi încetat să mai funcționeze.

— Eh, mă cam îndoiesc. Infarctele sunt extrem de rare în această zonă a Franței.

Mac a sorbit sin paharul cu vin roșu.

— Intoxicația cu plumb și jertfa par a fi mai obișnuite.

---

[13] Mister – În Armata Română, în formula militară de adresare se regăsește doar termenul: *domnule*. În Armata Engleză situația este mai complexă pentru că se utilizează trei termeni: *sir*, *gentlemen*, *mister*, în funcție de situație. În cazul concret din textul acestei nuvele, prin apelativul *mister* se subliniază faptul că personajul este un civil aflat ca voluntar printre militari de carieră.

Hyde a mormăit ceva. Vinul părea tentant. Un pahar nu putea face rău, nu-i așa?

— Îți amintești de cel nou venit, Cotswold-Smith? Care s-a prezentat noaptea trecută și a stat chiar în scaunul acela la dejun? Neamțul l-a doborât din patrula lui Nigel în această dimineață.

Hyde s-a servit singur cu budincă atunci când platoul a ajuns la el.

— Păcat, a spus politicos.

Nu mai avea nici un rest de vigoare în el ca să o risipească pe Cotswold-Smith.

— Nigel zicea că ai venit în ajutor galopând și l-ai alungat pe neamț.

— Puțin cam târziu, a remarcat Hyde și a gustat din budincă.

— N-a fost vina ta, desigur. Ai făcut tot ce ai putut. Nu te poți învinovăți singur, bătrâne.

— Oh, mai bine taci, Mac.

— Ăștia noi veniți strică statisticile, mustăci Mac.

— Nu știu cum să aibă grijă de ei înșiși, când zboară. O chestie descurajantă.

Maiorul voia ca el să zboare după-masă, dar avionul era terminat. Paul Hyde se duse în camera mică de fermă pe care o împărțea cu Mac și se prăbuși în patul său complet îmbrăcat. Era atât de obosit…

Nu putu să doarmă. Aventurile dimineții erau prea proaspete. Să fie atât de aproape de moarte și totuși cumva să supraviețuiască… făcuse ca fiecare moment să se imprime adânc în creier. Felul în care s-au mișcat oamenii, fiecare vorbă spusă, felul în care a arătat ceva, toate aveau o semnificație uriașă.

Mâinile încă îi mai tremurau de dimineață.

Cel mai greu moment a fost când avionul s-a răsturnat pe spate cu el atârnat de încărcătorul-tambur al mitralierei Lewis. Dacă acesta se desprindea tocmai acum…

Ei bine, ar fi avut parte de o cădere foarte lungă.

Se lungi în pat ascultând bâzâitul motoarelor și gălăgia făcută de subofițerii care lucrau la avioane și se întrebă cum s-ar fi simțit căzând, căzând, căzând, jos către pământul cel aștepta și către moartea sigură.

S-ar fi legănat atârnat de încărcătorul de muniție, nimic decât nori și o ceață ușoară sub tălpile pantofilor, cu degetele alunecându-i… când cineva la scuturat.

— *Mister* Hyde, *sir*! *Mister* Hyde! Vă cheamă în *Ops*[14].

Ordonanța n-a plecat până ce Hyde nu și-a coborât picioarele pe pământ.

Ora 4:30 PM. Dormise aproape trei ore. Dădu cu apă pe față, apoi a ieșit din cameră și a închis ușa după el.

Trei piloți stăteau în fața biroului maiorului: MacDonald, Cook și unul dintre cei noi, Fitzgerald sau Fitzhugh, sau cam așa ceva. Hyde li s-a alăturat.

— HQ[15] ne cere să atacăm trupele inamice ce avansează pentru a le întări pe cele din linia întâi, a explicat maiorul. Nigel, tu vei fi la comandă.

---

[14] Ops - Operations Squadron – încăperea/cortul unde se stabilește planul de desfășurare a misiunilor de zbor.

[15] HQ – Headquarter – Cartierul General.

Se apropie de harta de pe perete și marcă șoselele care trebuiau să fie atacate de avioane.

Chipul lui MacDonald era alb când a ieșit din încăpere afară, la lumina zilei.

— Pe drumurile acelea trebuie să fie vreo două divizii care mărșăluiesc spre front, îi șopti lui Paul Hyde. Le-am văzut mai devreme în această după-amiază. Drumurile sunt înnegrite de ei. Asta-i crimă.

— Eu n-aș numi-o așa, replică Hyde. Blestemații de huni vor riposta cu foc foarte viguros.

— Blestemații de huni ne vor ucide. N-avem nici o șansă.

Sudoarea șiroia pe fața lui Mac.

— Doamne, mi se face rău, a bombănit.

— Poate că o să avem noroc, spuse Fitzgerald.

El era chiar în spatele celor doi.

— Mi-am consumat acolo sus tot norocul, a spus sec Nigel.

Îl urmă pe Fitzgerald prin ușa deschisă.

— Haideți, prieteni. Nimeni nu trăiește veșnic. Haideți să ucidem niște blestemați de huni.

Hyde a fornăit. Uneori, Cook era în stare să dea un spectacol reușit.

— Nigel, dimineață ai văzut *Fokker*ul acela înainte de a-l mitralia pe Cotswold-Smith?

Chipul lui Nigel Cook împietri. Ochii se fixară în direcția lui Hyde, apoi a privit înainte. Păși rigid către avioane, pe care mecanicii le porniseră deja.

— De ce l-ai întrebat așa ceva? spuse Mac.

— Oricine e un afurisit de erou.

— Idiotule, a tunat Mac. Nimic nu-l va aduce pe puștiul acela înapoi. Auzi? Nimic! Cook va trebui să trăiască cu povara asta. Chiar nu înțelegi nimic?

Mac a plecat mai departe, cu cel nou venit pășind nesigur în urma sa.

Hyde și-a privit ceasul. Mai avea câteva minute. S-a așezat pe banca de la ușa Ops și și-a aprins o țigară. Aroma tutunului era delicioasă.

Încă un hop pe ziua de azi. Dacă supraviețuia, ziua a șaptesprezecea devenea istorie. Ar fi învins statistica. Mâine putea să-și facă griji pentru mâine.

Huni mârșavi! Următoarea mică misiune ar putea merge rău. S.E. vor fi ca niște ținte în poligon.

El ar putea supraviețui sau nu. Acest era adevărul. Îi aminti de familie, de părinți și de sora sa. Pe când pufăia din țigară, își amintea cum arată și ce au spus ultima dată când i-a văzut.

Mâinile încă îi tremurau.

Nigel Cook i-a condus dincolo de linia de cincisprezece metri. Hyde era coechipierul lui Nigel, iar nou venitul al lui Mac. Planul era ca Cook și cu Hyde să mitralieze tot ce vedeau pe partea stângă a șoselei, iar Mac și Fitz să tragă în partea dreaptă. Când tamburii cu muniție de la mitralierele Lewis se vor goli, ei vor lua înălțime și vor schimba încărcătoarele, apoi vor alege altă șosea.

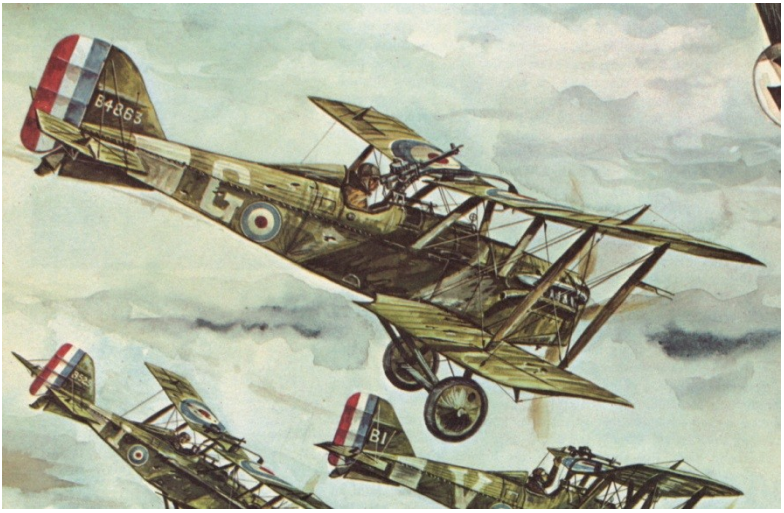

Fiecare avion avea patru bombe sub aripi pe care pilotul le elibera trăgând de o cordelină. Cu multă practică, un om le putea lansa cu destulă precizie, dar s-o faci la altitudinea de 60-70 m în timp ce se trăgeau spre tine vreo sută de gloanțe pe secundă, depășea posibilitățile majorității dintre ei. Hyde le ura. Dacă un glonț lovea una dintre bombe când încă mai atârna sub aripă, ar fi fărâmat avionul în două. El plănuia să le lase să cadă la prima ocazie și-i șopti și camaradului cel nou să facă la fel. Fitzwater – sau cum l-o fi chemând – părea moale când Hyde i-a strâns mâna și i-a urat noroc.

Avionul lui Hyde de azi dimineață era în regulă. Motorul funcționa rotund, comenzile erau ferme, mitralierele bine curățate și unse.

Ce mai vrea?

— Mecanicii vă roagă să încercați să-l aduceți înapoi mai mult sau mai puțin intact, *Mister* Hyde, spuse soldatul-semnalizator. Ei spun că veți avea nevoie de el și altădată.

Hyde nici nu se obosi să răspundă la flecăreala asta.

Sclipiri de lumină veneau dinspre tranșeele germane – ticăloșii, iar trăgeau în ei… Norii erau joși și mai întunecați decât de dimineață. Probabil va ploua la noapte.

Cele patru S.E. au survolat tranșeele și s-au îndreptat spre un depozit de materiale pe care maiorul îl marcase pe hartă.

Un glonț a spart altimetrul de pe tabloul de bord. Cioburi din cadranul de sticlă s-au înfipt în mănușa de la mâna stângă a lui Hyde. S-a folosit de dreapta pentru a le îndepărta. Mici pete de sânge au apărut pe mănușă.

Câteva camioane drept în față, câteva corturi și lăzi puse una peste alta. Acesta era, probabil, depozitul. Hyde a strâns bine cordelina. Cook și ceilalți mitraliau camioanele, dar lui Hyde nu-i păsa. A zburat direct către depozit și a lansat bombele. Verifică pentru a se asigura că au căzut toate, dar nu a privit înapoi ca să vadă ce au lovit. Nu-i păsa.

Simți mici șocuri transmise prin scaun și manșă. Erau gloanțe ce loveau aparatul, gloanțe trase de oamenii pe care tocmai îi văzuse la câțiva metri sub avion.

Din fericire, cea mai mare parte a avionului era din pânză ce opunea rezistență mică proiectilelor din oțel. Totuși, structura de rezistență era din lemn, iar gloanțele o puteau lovi și rupe. Apoi, mai era și motorul, conductele de alimentare și rezervorul cu benzină, un container de oțel montat în centrul de greutate, în fața pilotului, sub mitraliera *Vickers*. Gloanțele puteau provoca avarii serioase motorului și tancului de combustibil. Iar în acesta era benzină. Și, desigur, întregul avion era acoperit cu pânză impermeabilizată cu o substanță chimică foarte inflamabilă. Cea mai mică flacără ar fi incendiat întreg aparatul de zbor, făcându-l să ardă ca o torță.

Un camion s-a ivit pe șosea în față, printre oamenii ce fugeau. Coborând botul doar puțintel, Hyde a aliniat linia de ochire și a trimise o rafală lungă. Scânteieri de lumină marcau loviturile gloanțelor asupra metalului. A încetat focul și a cabrat chiar când roțile erau gata să lovească partea de sus a camionului.

Siluete cenușii erau împrăștiate peste tot, lungite la pământ, alergând sau îngenuncheate și trăgând asupra sa. A apăsat butoanele de pe mansă, lovind și palonierul stânga-dreapta pentru a-și împrăștia gloanțele.

A auzit când s-a oprit *Lewis* și știu că s-a descărcat. A așteptat până ce Cook a cabrat și l-a urmat de la distanță. Numai când a ajuns destul de sus deasupra pământului trase mitraliera de pe montantul *Foster* ca să poată schimba tamburul. Mișcarea s-a făcut destul de ușor. Scoase din cutie un alt încărcător pe care îl ținu cu ambele mâini, în timp ce zbura cu mansa între genunchi. Pe dibuite, a strecurat tamburul greu peste parbriz în timp ce stătea așezat în scaun, trase de închizător ca să introducă un cartuș pe țeavă, apoi împinse mitraliera înapoi pe montat până a ajuns sus și s-a autoblocat în poziția de tragere. Toate acestea în timp ce manevra mansa cu genunchii pentru a rămâne în apropierea lui Cook. Acesta era și el angajat în aceeași activitate, așa încât și avionul său zbura haotic.

După ce arma a fost reîncărcată, Hyde a privit în jur căutându-i pe Mac și Fitz-*nu-știu-cum*. Aceștia se aflau cam la o milă spre stânga, sub un nor mohorât, în picaj asupra unei alte șosele.

El trebuia să rămână împreună cu Nigel ce voia să zboare înapoi peste depozit! Nesăbuitul!

Foc și mai intens tras de la sol, mitraliere de data aceasta – flăcările de la gura țevii erau inconfundabile. Dacă Cook nu era precaut, germanii vor trage și cu *Big Bertha*[16] în el.

O rafală de gloanțe a lovit aripa dreaptă a lui Hyde, rupând unul dintre cablurile de rigidizare. Hyde a zigzagat cu avionul în mod instinctiv, apoi s-a aliniat pentru a trage asupra trupelor de pe șosea. Deschise focul. Gloanțele au lovit o masă compactă de oameni pe care i-a văzut căzând, a tras într-o siluetă solitară cu cască neagră ce trăgea în el, trecu pe

[16] Big Bertha (howitzer) - Dicke Bertha - Obuzier german de mare calibru.

deasupra unui atelaj de cai înhămat la un furgon, mitralie niște oameni adăpostiți într-un șanț…

Un glonț l-a ars pe dosul mâinii, rupându-i mănușa, iar sângele și carnea au ieșit la vedere.

Cook zbura tot mai jos, cu mitralierele trăgând într-una. Hyde l-a văzut cu coada ochiului, în timp ce el însuși se năpustea asupra unei mase de oameni, cai și camioane de pe drumul din fața sa.

Își simțea fața fierbinte. Ignoră faptul câteva secunde, apoi i-a captat atenția. Fierbinte. Picături de lichid fierbinte. Radiatorul era găurit. Pierdea apă din radiator.

Și iar era fără muniție la mitraliera *Lewis*. Mai avea un tambur, așa că, fără a-l mai aștepta pe Cook, a tras de manșă, îndepărtându-se de bătălie.

Germanii au deschis focul cu un tun antiaerian. Exploziile era atât de apropiate, încât scuturau avionul. A scos tamburul golit de muniție și l-a aruncat peste bord. L-a montat pe cel nou și mitraliera a fost pregătită.

Pe când se întorcea în picaj, a văzut avionul lui Cook percutând pământul. Cu o secundă mai înainte l-a văzut alunecând în zbor și executând foc de mitralieră. Apoi a lăsat o trenă de flăcări. După o clipită a atins pământul și s-a transformat într-o coloană de flăcări și fum.

În orice direcție se uita, peste tot erau trupe inamice. Paul Hyde alese o concentrare drept înainte și deschise focul.

Apa fierbinte din radiator curgea pe el. Nu era destulă să-l opărească, doar cât să-l ude. Apăsând palonierele stânga-dreapta balansa ușor avionul pe direcția de zbor și trăgea în tot ce vedea. *Vickers* s-a oprit. Probabil nu mai avea muniție.

Când s-a blocat și *Lewis*, s-a întors instinctiv către tranșee. Apa era și mai fierbinte acum, deci curgea mai multă din radiator. Acul indicator al instrumentului de pe tabloul de bord ce indica temperatura apei era blocat în dreapta. Motorul urma să se oprească dintr-un moment în altul.

Și avea și picioarele ude. Hyde privi în jos. Curgea lichid pe podeaua cockpit-ului, către coadă. Mult lichid. Pantofii și șosetele erau ude rău.

Apă?

Sfinte Dumnezeule, aste trebuie să fie benzină! Probabil că rezervorul a fost găurit de gloanțe! Manevră manșa cu mâna dreaptă, în timp ce cu stânga acționa frenetic pompa manuală.

Când survolă tranșeele germane, motorul a început să dea rateuri. Un cilindru nu mai funcționa – putea auzi și simți rateurile. Din țevile de eșapament ieșeau flăcări. Iar niște huni trăgeau în el cu mitraliera.

O vibrație violentă trecu prin tot avionul… apoi încă una…

Ultima tranșee inamica a rămas în spate. Înainte, putea vedea tranșeele britanice. De data aceasta cel puțin, nu a fost nevoit să le survoleze în mijlocul unui baraj de artilerie. A zburat peste ele la vreo șapte metri înălțime, cu motorul dând rateuri zgomotoase și vibrând ca și cum ar vrea să se smulgă din montanți în orice clipă.

Nu-i rămăsese prea multă viteză. A încercat să mențină botul ridicat, dar nu prea a reușit. Roțile au lovit ceva și a efectuat un salt. Trase manșa spre el și tăie contactul motorului. Zgomotul s-a oprit pe măsură ce a încetinit și s-a oprit. Terenul de aterizare a fost smuls, fuselajul a alunecat prin noroi și s-a poticnit într-o groapă făcută de obuz. În sfârșit, a rămas nemișcat.

Paul Hyde sărit in cockpit și a alergat înainte de oprire. A fugit vreo douăzeci de metri până când vaporii de benzină au găsit o parte metalică din motor încinsă și au izbucnit flăcările. *Whuff*-ul făcut de incendiul ce a cuprins tot avionul la izbit direct în față.

Se întinse acolo, în noroiul rece, scurmând pământul cu ambele mâini. Apoi s-a întors pe spate și a privit cerul de seară.

Așa l-au găsit doi soldați britanici.

— Sunteți rănit, *sir*? l-au întrebat, în timp ce-i pipăiau trupul căutând răni sau oase rupte.

A încercat să le răspundă, dar nu a putut.

Unul dintre ei i-a luat capul în mâinile sale și l-a privit drept în ochi.

— E-n regulă, prietene, a spus. Ești în siguranță. Acum poți să te oprești din țipat.

SFÂRȘIT